

Σταματάκης Παναγιώτης (-1885)

Σύμβουλος (1885). Γεννήθηκε στη Βαρβίτσα της Λακωνίας, άγνωστο πότε. Προσλήφθηκε ως βοηθός του γενικού εφόρου των Αρχαιοτήτων τον Ιαν. του 1866 «ίνα καταγράψη μετ' αυτού τας εν ταις ιδιωτικαίς οικίαις αρχαιότητας». Ορκίστηκε στις 15 Ιουλ. 1866. Με πρόταση της Εταιρείας αποσπάται το 1871 στην υπηρεσία της ως περιοδεύων έφορος. Στις 3 Μαρτ. 1875 προάγεται σε έφορο και στις 7 Σεπτ. 1884 σε γενικό έφορο. Ως υπάλληλος της Εταιρείας έδειξε μεγάλη δραστηριότητα και οι ενέργειές του είχαν εξαιρετικά αποτελέσματα ως προς τη διάσωση και φύλαξη των αρχαίων. Εργάστηκε και έκανε ανασκαφές σε πολλά μέρη της Ελλάδος, Αττική, Βοιωτία, Φθιώτιδα, Πελοπόννησο, Δήλο, Δελφούς. Το 1876 παρακολούθησε τις ανασκαφές του Σλήμαν στις Μυκήνες ως αντιπρόσωπος της Εταιρείας και βρήκε τον επόμενο χρόνο τον έκτο τάφο, της ανασκαφής του οποίου σώζεται υποδειγματική περιγραφή. Εξαιρετικής σημασίας είναι η δράση του στη Βοιωτία, όπου σχημάτισε τις πρώτες συλλογές στη Θήβα, Χαιρώνεια, Τανάγρα, στην Πελοπόννησο όπου ανέσκαψε εκτός άλλων τον θολωτό τάφο κοντά στο Ηραίο, στην Αττική όπου ερεύνησε τον μυκηναϊκό τάφο των Σπάτων. Ο Σταματάκης, του οποίου δεν σώζεται φωτογραφία ή εικόνα, πέθανε το βράδυ της 19 Μαρτ. 1885 από τις συνέπειες της ελονοσίας από την οποία έπασχε από χρόνια. Φαίνεται, όπως λέγεται και σε δημοσιεύματα εφημερίδων, πως είχε προσβληθεί από την ασθένεια αυτή στις ανασκαφές της Χαιρώνειας. Τάφηκε στο Α' νεκροταφείο και τη στήλη του τάφου του είχε σχεδιάσει ο Dörpfeld. Ο τάφος διαλύθηκε παρά την προσπάθεια της Εταιρείας από τον δήμο Αθηναίων, επειδή δεν υπήρχαν απόγονοι του Σταματάκη για να τους παραχωρηθεί.

Ο Παναγιώτης Σταματάκης είναι ο τελευταίος αλλά και ο άριστος των αυτοδιδάκτων Ελλήνων αρχαιολόγων, που με τη δραστηριότητά του, τη μεθοδικότητα και την ακρίβεια της εργασίας του έδωσε επιστημονική ποιότητα στο έργο του. Χρόνια πριν από τον θάνατό του ετοίμαζε για δημοσίευση τα ημερολόγια των ανασκαφών του στις Μυκήνες, τη Χαιρώνεια, την Τανάγρα, τα Σπάτα και τις Θεσπιές.